

*Вербіцька Тетяна Сергіївна,
студентка IV курсу
Спеціальності 014. Середня освіта (Інформатика)*

*Науковий керівник:
доцент, кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри теоретичних основ інформатики
Франчук Наталія Петрівна*

«Методологія дистанційного навчання»

Анотація. У роботі розглянуто сутність поняття «методологія дистанційного навчання». Проаналізовано прийоми для заохочування та спонукання учнів до навчання. Описано групи методів дистанційного навчання. Обґрунтовано важливість комунікації учнів з вчителем.

Ключові слова: дистанційне навчання, технічні ресурси, платформа навчання, інструменти навчання, система дистанційного навчання, комунікація.

Дистанційне навчання стало актуальним у зв'язку з пандемією Covid-19. Вчителі вже почувають себе більш впевнено в умовах дистанційного навчання. Та все одно проблемою для багатьох вчителів залишається те, що не всі розуміють як саме подавати матеріал, які методи, принципи, прийоми та технології використовувати.

Дану тему досліджували О. А. Андрєєв, І. В. Козубовська, В. В. Олійник, М. А. Умрик та інші. Та не дивлячись на велику кількість наукових робіт, під час дистанційного навчання використовуються традиційні форми, без застосування нових прийомів та методів навчання.

Одним з важливих аспектів дистанційного навчання є сукупність методів, створених з урахуванням особливостей проведення уроків. Навчання відбувається з використанням технічних ресурсів. Уроки проводять за допомогою систем дистанційного навчання та з використанням відео зв'язку. МОН рекомендує керівникові закладу освіти взяти в свої руки обрання онлайн-платформи, запровадження та організацію навчального процесу з використанням відповідних технологій. Під час вибору необхідно враховувати технічні спроможності школи, кожного вчителя окремо та здобувачів освіти.

Не дивлячись на те, що навчання на відстані, вчитель повинен виконувати навчальну програму. Остаточні результати навчання учня не мають залежати від форми навчання. Вчитель зобов'язаний подавати новий матеріал, давати завдання та обов'язково оцінювати їх виконання, здійснювати перевірки знань учнів. Для зручної роботи вчитель може створити графік своєї роботи. Обираючи платформу та інструменти, потрібно акцентувати увагу на тому, що є зрозумілим та доступним [3]. Прикладами нескладних і доступних у використанні систем дистанційного навчання є Google Classroom, Microsoft Teams, Moodle та ін. [4].

У практиці дистанційного навчання використовуються своєрідні методики синхронного та асинхронного навчання. Відмінність дистанційних методів навчання від традиційних, полягає в тому, що підвищується роль самостійної роботи учня, посилюється особистісна значущість освіти, використовуються доступні навчальні ресурси. Учитель моделює для учня ситуації, в яких формується його функціональна, комп'ютерна, предметна грамотність на основі потреб в процесі набуття знань [1].

Щоб дистанційне навчання було ефективним, потрібно застосовувати правильні засоби навчання. Плакати, роздруківки, посібники, картки тощо не є актуальними під час дистанційного навчання. Але можна дібрати освітні електронні ресурси, які будуть потрібними для навчання. До них належать: електронні навчальні посібники та книги,

довідкові посібники та словники, тренажери, практикуми, аудіо та відео навчально-інформаційні матеріали, засоби для оцінювання навчальних досягнень, навчально-методичні комплекси.

Під час дистанційного навчання використовуються і традиційні форми навчання. Це лекції (у старших класах), лабораторні та практичні роботи, контрольні та самостійні роботи.

Спілкування є невід'ємною складовою навчального процесу. Та в умовах дистанційного навчання з комунікацією виникають проблеми. Спілкування між здобувачами освіти та вчителем відбувається віддалено, за допомогою Інтернет-зв'язку. Важливо, щоб спілкування не було одностороннім, потрібно отримувати зворотній зв'язок. Це необхідно як зі сторони вчителя, так і зі сторони здобувача освіти. Комунікація має бути і у письмовому вигляді (чати, форуми, месенджері), і усному (відеоконференції) [3]. Головною метою є залучення та мотивація учнів до навчання. В умовах дистанційного навчання більшість видів традиційної мотивації є не досить ефективними. Окрім, мотивації та стимулювання до навчання, складність проявляється у можливості здійснення діалогу. Дослідження показують, що відсоток здобувачів освіти, які можуть навчатися самостійно, без спілкування з вчителем, доволі малий. Застосування групових робіт, розігрування ділових та ситуаційних ігор певною мірою спонукають до навчання. Щоб підтримувати усний зв'язок необхідно використовувати відеоконференції. Такий спосіб покращує взаємодію вчителя та учнів й забезпечує структуру уроку. Це залишається важливим компонентом дистанційного навчання [5]. Найбільш поширені у використанні для проведення відео уроків є сервіси Zoom та Google Meet [4].

На основі способів комунікації, можна об'єднати в групи методи та прийоми навчання:

- Методи навчання, які виникли на основі взаємодії здобувача освіти з різними ресурсами за найменшої участі вчителя чи інших здобувачів. Для здійснення цих методів використовуються різні освітні ресурси: друквані, аудіо- та відеоматеріали, а також навчальні посібники.

- Методи індивідуального навчання, особливістю яких є комунікація вчителя з одним учнем. Ці методи можна здійснити за допомогою телефонної розмови, повідомлення, голосової та електронної пошти.

- Методи, які полягають у поданні навчального матеріалу вчителем без активної участі здобувачів освіти. Ці методи властиві й традиційному навчанні. Та в умовах дистанційного навчання стають більш сучасними та модернізованими за допомогою різних технологій.

- Методи, яким характерна активна взаємодія між усіма учасниками. Значення цих методів та їх постійне застосування суттєво зростає з розвитком навчальних технологій [2].

Для заохочування та спонукання здобувачів освіти до навчання, а також до самостійної роботи використовуються такі прийоми:

- давати завдання, де рівень складності поступово зростає;
- стимулювати та хвалити коли завдання виконано самостійно, навіть якщо й не ідеально;
- давати завдання, в яких потрібно висловити свою думку, написати есе;
- давати індивідуальні завдання хоча би раз у пару тижнів [3];
- замість типового завдання, можна задати зняти відео на відповідну тему;
- створювати карти-знань.

Таким чином, проаналізувавши різні джерела, можна зробити висновок про те, що існує багато методів, форм та засобів які можна і потрібно застосовувати вчителем в умовах дистанційного навчання. Також вчителі можуть обирати технології, які будуть простими у використанні. Головне підходити до цього продуктивно й творчо.

Список використаної літератури:

1. «Дистанционное обучение в школе: форма, технология, средство». URL: <https://infourok.ru/distancionnoe-obuchenie-v-shkole-forma-tehnologiya-sredstvo-4282950.html>
2. Методология реализации систем дистанционного обучения. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/metodologiya-realizatsii-sistem-distantsionnogo-obucheniya>
3. Організація дистанційного навчання в школі. Методичні рекомендації. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/metodichni%20recomendazii/2020/metodichni%20recomendazii-dustanciyna%20osvita-2020.pdf>
4. Franchuk, N.P.; Prydacha T.V.: Organization and conduct of classes in educational institutions during distance learning. Journal of Physics: Conference Series 1840 (2021) 012054 <https://doi.org/10.1088/1742-6596/1840/1/012054>
5. What is Distance Learning? The Complete Guide. URL: <https://www.techsmith.com/blog/distance-learning/>